

УДК 339.727.22

НАЦІОНАЛЬНІ ЕКОНОМІЧНІ ІНТЕРЕСИ УКРАЇНИ ТА ЇХ ПРОЯВ У СФЕРІ ПРЯМОГО ІНОЗЕМНОГО ІНВЕСТУВАННЯ

**Ю.О. Олейніков, кандидат економічних наук.
Київський національний торговельно-економічний університет.
Т.В. Мірзодаєва, кандидат економічних наук.
Українсько-американський гуманітарний інститут
«Вісконсинський міжнародний університет (США) в Україні»**

© Олейніков, Ю.О., 2015.

© Мірзодаєва, Т.В., 2015.

Статтю отримано редакцією 12.01.2015 р.

Вступ. Головним чинником, який негативно впливає на сучасний економічний стан в Україні, виступає відсутність достатнього фінансування життєво важливих з точки зору національних інтересів сфер економічної діяльності та окремих територій регіонів України. Одним зі шляхів реалізації національних економічних інтересів є залучення прямих іноземних інвестицій, що з новою силою актуалізує питання щодо регіональних і галузевих аспектів залучення та використання ПІІ.

Огляд останніх джерел досліджень і публікацій. Категорія «національний інтерес» зацікавила таких вітчизняних дослідників: О. Дергачова, І. Дудко, В. Ліпкана, О. Ліснічука, М. Литвина, Ю. Макара, О. Маначинського, Ф. Медведя, В. Ковальського, В. Парахонського, С. Пирожкова, Є. Пронкіна, Ю. Римаренка та інших.

Більшість сучасних вітчизняних науковців, визначаючи сутність і зміст національних економічних інтересів, характеризують їх або як усвідомлені сукупні потреби існування різних суб'єктів господарювання, або як суспільну форму прояву розвитку економічних потреб. Таким чином, національний економічний інтерес за своєю сутністю завжди виражає відповідний рівень і динаміку задоволення суспільних потреб. Оскільки національні економічні інтереси виникають у процесі реалізації економічних відносин, то за своїм змістом вони полягають у забезпеченні здатності національної економіки зберігати та поновлювати процес суспільного відтворення, без чого є неможливим забезпечення розвитку й процвітання держави як основи зростання її добробуту.

Розв'язання проблеми реалізації національних економічних інтересів тісно пов'язане із забезпеченням країною економічного суверенітету (оскільки останній є необхідною (але не завжди достатньою) умовою їх ефективної реалізації). Особливого значення економічний суверенітет як чинник реалізації національних економічних інтересів країни набуває за умов зростаючої глобалізації світових економічних процесів та інтернаціоналізації господарських зв'язків.

Одним з головних напрямів реалізації економічних інтересів є їх втілення в інвестиційному секторі економіки України, оскільки роль інвестицій (капіталу) в процесі економічного відтворення країни є домінуючою. Питанням прямого іноземного інвестування в галузевому аспекті присвячені праці багатьох зарубіжних та вітчизняних науковців, зокрема С. Реверчука, В. Федоренка, Т. Проценка, В. Солдатенка, Д. Степанова, Е. Дж. Долан, Г. Іванова, Л. Ігоніна, Д. Єндовицького, У. Шарпа та інших. Регіональні проблеми сучасного прямого іноземного інвестування розглядають В.І. Пила, О.Р.Зельдіна, П.В. Жук, О.С. Чмир, І.Д. Сіваченко, В.К. Васенко й інші.

Постановка завдання. Незважаючи на велику кількість наукових досліджень вітчизняних учених, присвячених проблемам залучення іноземних інвестицій, питання підвищення ефективності їх використання з точки зору національних економічних інтересів не втратили актуальності й сьогодні. У зв'язку із цим, потребують уточнень й подальшого вивчення питання

щодо пріоритетних сфер залучення іноземних інвестицій на території пріоритетного розвитку й у спеціальні (вільні) економічні зони.

Метою статті є визначення галузевих та регіональних напрямів розвитку національних економічних інтересів стосовно залучення прямих іноземних інвестицій.

Основний матеріал і результати. Специфіка сучасного соціально- економічного розвитку країни обумовлює різноманітні проблеми, серед яких одне з головних місць посідає питання реалізації національних економічних інтересів.

Згідно з національним законодавством, національні інтереси – це життєво важливі матеріальні, інтелектуальні й духовні цінності українського народу як носія суверенітету та єдиного джерела влади в Україні, визначальні потреби суспільства і держави, реалізація яких гарантує державний суверенітет України та її прогресивний розвиток [1].

Відображення взаємозв'язку між поняттями «національні економічні інтереси» й «економічний суверенітет» в інвестиційній сфері визначаються тими нормативними документами, які регулюють процес залучення інвестицій у пріоритетні з точки зору країни галузі та регіони України й визначають кількісні та якісні критерії цього залучення.

Особливе значення серед інвестицій в економіку України займають прямі іноземні інвестиції. Іноземний капітал сьогодні особливо необхідний у тих сферах економіки, активізація яких допоможе вивести її з кризового стану, зняти наростаюче соціальне напруження в суспільстві. Визначення національних економічних інтересів в інвестиційному секторі економіки України із залученням прямих іноземних інвестицій має як галузеве так і регіональне спрямування. Галузевий напрям відображення національних економічних інтересів у контексті прямого іноземного інвестування виявився в переліку пріоритетних з точки зору держави галузей економіки України. Регіональний напрям відображення національних економічних інтересів стосовно прямого іноземного інвестування полягає у визначенні пріоритетних з точки зору економічного розвитку адміністративних територій.

Свій прояв галузевий та регіональний напрями розвитку національних економічних інтересів стосовно залучення прямих іноземних інвестицій отримали в законодавчих актах, які регламентували залучення іноземних інвестицій у ті чи інші галузі, а також у ті чи інші території. Серед перших законодавчих актів, які визначали економічні інтереси країни в контексті прямого іноземного інвестування, стала Державна програма заохочення іноземних інвестицій в Україні [2], яка 1993 року вперше визначила пріоритетні сфери іноземного інвестування.

Законодавчим актом, що визначає національні економічні інтереси на сучасному етапі в інвестиційному секторі, є Закон України «Про стимулювання інвестиційної діяльності у пріоритетних галузях економіки з метою створення нових робочих місць». Цей Закон визначає основи державної політики в інвестиційній сфері протягом 2013–2032 років щодо стимулювання залучення інвестицій у пріоритетні галузі економіки, його друга стаття встановлює пріоритетні галузі, спрямовані на забезпечення потреб суспільства у високотехнологічній конкурентоспроможній екологічно чистій продукції, високоякісних послугах, які реалізують державну політику щодо розвитку виробничого та експортного потенціалу, створення нових робочих місць. Перелік пріоритетних галузей економіки згідно із цим Законом наведено в таблиці 1 [3].

Таблиця 1

Перелік пріоритетних галузей економіки

Галузь (сфера)	Напрямок
1. Агропромисловий комплекс	1.1. Виробництво, зберігання харчових продуктів, у тому числі дитячого харчування, а також виробництво біопалива з орієнтацією на імпортозаміщення.
2. Житлово-комунальний комплекс	2.1. Створення об'єктів поводження з відходами (побутовими, промисловими та відходами, які утворилися в результаті добування та перероблення корисних копалин і виробництва електричної та теплової енергії).
	2.2. Будівництво, реконструкція й технічне переоснащення у сфері тепlopостачання, централізованого водopостачання та водовідведення.
3. Машинобудівний комплекс	3.1. Виробництво нових та імпортозаміщуючих видів комп'ютерів, електронної й оптичної продукції, машин і устаткування, електричного устаткування, автотранспортних та інших транспортних засобів.

4. Транспортна інфраструктура	4.1. Будівництво, реконструкція та технічне переоснащення у сфері транспортної інфраструктури.
5. Курортно-рекреаційна сфера і туризм	5.1. Будівництво курортно-рекреаційних об'єктів та об'єктів туристичної інфраструктури.
6. Переробна промисловість	6.1. Імпортозаміщуюче металургійне виробництво.

Однак політична ситуація в Україні наразі не сприяє надходженню очікуваних інвестицій. На думку виконавчого директора Міжнародного фонду Блейзера Олега Устенка, основний приплив інвестицій, який відбудеться 2015 року надійде, найімовірніше, у два сектори: сільське господарство й енергетику [4].

Регіональний аспект відображення національних економічних інтересів у сфері прямого іноземного інвестування знайшов свій прояв у наданні спеціального режиму інвестування (СРІ) окремим територіальним адміністративним одиницям – територіям пріоритетного розвитку (ТПР) та спеціальним (вільним) зонам економічного розвитку (С(В)ЗЕР). Спеціальний режим інвестиційної діяльності передбачає надання податкових і митних пільг суб'єктам технологічних парків та суб'єктам підприємницької діяльності, зареєстрованим на території пріоритетного розвитку й спеціальних (вільних) економічних зон у межах їх господарювання, яке пов'язано з реалізацією інвестиційних проектів у пріоритетних видах економічної діяльності.

Слід зауважити, що нині немає одностайної думки щодо доцільності продовження практики надання спеціального режиму інвестування окремим територіальним адміністративним одиницям. Так, Прем'єр-міністр України Арсеній Яценюк, виступаючи 25.03.2015 на Третньому київському форумі з безпеки для молоді, зазначив, що вільні економічні зони (ВЕЗ) уже існували в Україні, проте вони не мали належного позитивного ефекту для економіки, а стали центрами корупційних дій. Подібної думки дотримується й міністр економічного розвитку і торгівлі Айварас Абромавічус, який вважає, що «сьогодні спецзони – це непрацюючий механізм» [5]. Однак у середині лютого 2015 року перший заступник міністра Мінекономрозвитку і торгівлі Анатолій Максютя наголосив на необхідності повернення до практики вільних економічних зон.

«Публічний аудит» пропонує створення в нашій країні міксу вільної економічної зони та класичного офшору з різними, але максимально прозорими умовами для різних регіонів. За аналізом «Публічного аудиту», доцільно ввести єдиний фіксований платіж на рік для іноземних інвесторів, а для вітчизняних підприємців встановити податок на прибуток від 3,5 до 10% залежно від його розміру. Завдяки цьому активізуються як райони ВЕЗ, так і їм суміжні, будуть створені додаткові робочі місця, й при цьому країна отримає доступ до капіталу та розподілу світових фінансових потоків [6].

Спеціальна (вільна) економічна зона (С(В)ЕЗ) являє собою частину території України, на якій встановлюються і діють спеціальний правовий режим економічної діяльності та порядок застосування і дії законодавства України. На території спеціальної (вільної) економічної зони запроваджуються пільгові митні, валютно-фінансові, податкові й інші умови економічної діяльності національних та іноземних юридичних і фізичних осіб. Метою створення спеціальних (вільних) економічних зон є залучення іноземних інвестицій та сприяння їм, активізація спільно з іноземними інвесторами підприємницької діяльності для нарощування експорту товарів і послуг, поставок на внутрішній ринок високоякісної продукції та послуг, залучення й упровадження нових технологій, ринкових методів господарювання, розвитку інфраструктури ринку, поліпшення використання природних і трудових ресурсів, прискорення соціально-економічного розвитку України [7].

У проекті Закону України «Про території пріоритетного розвитку», *територія пріоритетного розвитку* – це частина території України в межах однієї адміністративно-територіальної одиниці, на якій протягом відповідного часу встановлюється спеціальний правовий режим економічної діяльності та яка визначається за наступними критеріями [8]:

- наявністю вільної території, на якій можливе здійснення господарської діяльності, що призведе до збільшення бюджету відповідної адміністративно-територіальної одиниці;
- є необхідність створення додаткових робочих місць;
- має місце нестача інтелектуального ресурсу для ефективного управління територією;

- відбулося припинення застарілих неконкурентоспроможних виробництв;
- сталося техногенне або стихійне лихо, внаслідок котрого економіка території значно погіршилася.

Територія пріоритетного розвитку може створюватися лише на землях державної чи комунальної форм власності, її не може займати повністю територію певної адміністративно-територіальної одиниці, на якій вона утворюється, або поглинати транспортні магістралі, в тому числі автомобільні дороги загального та спеціального призначення. Територія пріоритетного розвитку не може створюватися в місцях, де можливий видобуток і (або) переробка корисних копалин.

Головною помилкою України при створенні С(В)ЕЗ та ТПР, на думку Володимира Панченка, директора Інституту перспективних досліджень, кандидата історичних наук, є те, що в нашій країні ці поняття сплуталися, а у світовій практиці вони чітко розмежовані [8].

Нині питання функціонування спеціальних економічних зон і запровадження спеціального режиму інвестиційної діяльності на територіях пріоритетного розвитку в Україні врегульовано більше ніж ста різними законодавчими і нормативними актами. Загальні положення щодо створення та функціонування С(В)ЕЗ регламентуються Законом України від 13.10.92 «Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон», у якому визначено правові й економічні основи статусу вільних зон на території України, порядок створення, ліквідації та механізм їх функціонування. У той же час статус і розмір спеціальної (вільної) економічної зони та території пріоритетного розвитку, а також строк, на який вони створюються, обсяг інвестицій, котрий до них залучається, кількість робочих місць, які мають у них бути створені, та пільги, що їм надаються, визначаються Верховною Радою України шляхом прийняття окремого закону для кожної спеціальної (вільної) економічної зони або території пріоритетного розвитку.

Національний економічний інтерес щодо залучення прямих іноземних інвестицій у С(В)ЕЗ знаходить своє відображення в тому чи іншому типі спеціальної (вільної) економічної зони.

Господарський кодекс України визначає поняття й основні типи спеціальних (вільних) економічних зон (гл. 39, ст. 401–405) [9]: зовнішньоторговельні зони; комплексні виробничі зони; науково-технічні зони; туристично-рекреаційні зони; банківсько-страхові (офшорні) зони; зони прикордонної торгівлі.

Головним чином створення С(В)ЕЗ в Україні відбувалося в період з 1998 по 2000 роки, було створено 11 спеціальних (вільних) економічних зон: «Азов», «Донецьк», «Курортполіс Трускавець», «Славутич», «Яворів», «Рені», «Порто-франко», «Закарпаття», «Інтерпорт Ковель», «Порт Крим». За своїм типом, з 11-ти С(В)ЕЗ - шість С(В)ЕЗ можна схарактеризувати як зони комплексно-виробничого типу, дві С(В)ЕЗ туристично-рекреаційного типу, п'ять С(В)ЕЗ транзитні, п'ять С(В)ЕЗ – вільні митні зони, чотири С(В)ЕЗ – порти, й одну С(В)ЕЗ як технопарк.

Поряд з окремими регіональними законами про спеціальні економічні зони, починаючи з 1999 року, в Україні приймаються законодавчі акти щодо запровадження спеціального режиму інвестиційної діяльності на територіях пріоритетного розвитку. Території пріоритетного розвитку зі спеціальним режимом інвестиційної діяльності створено в дев'яти регіонах України: Автономній Республіці Крим, Волинській, Донецькій, Житомирській, Закарпатській, Сумській, Луганській, Харківській і Чернігівській областях.

Таким чином, національний економічний інтерес України щодо створення територій пріоритетного розвитку за функціональним спрямуванням відрізняється від національного економічного інтересу України при створенні спеціальних (вільних) економічних зон. Ця розбіжність стосується в першу чергу завдань що постають перед С(В)ЕЗ та ТПР.

Так, головним завданням створення ТПР є рішення соціально-економічних проблем, в першу чергу зайнятості, на депресивних, екологічно - забруднених територіях і територіях, постраждалих від стихійного лиха. Інше завдання виконують С(В)ЕЗ, створення яких спрямовано на розв'язання проблем розвитку виробництва та виробничої інфраструктури – стимулювання експорту, транзиту, науково-технічного прогресу, фінансової сфери або міжнародної кооперації. При цьому головне значення мають наявність ресурсів, виробничих і збутових можливостей у регіоні, а не їх відсутність.

У той же час слід зазначити, що національний економічний інтерес при залученні іноземних

інвесторів на території зі спеціальним режимом інвестування України різняться залежно від регіонів України, виду надання спеціального режиму інвестування (С(В)ЕЗ чи ТПР) та виду економічної діяльності. Прояв цього інтересу можна побачити в тих пільгах, які надаються інвесторам, і вимогах щодо мінімального обсягу інвестицій за видами надання спеціального режиму інвестування та регіонами України.

Свій прояв національний економічний інтерес стосовно залучення прямих іноземних інвестицій на території зі спеціальним режимом інвестування знаходить в очікуваних державою результатах щодо обсягів залучення інвестицій і створення робочих місць.

По-перше, національний інтерес стосовно формування С(В)ЕЗ та ТПР в Україні полягає в залученні інвестицій на сучасному етапі у реіндустріалізацію Донецької й Луганської областей після закінчення активних бойових дій та в збереженні економічних взаємовідносин з тимчасово окупованою АР Крим.

12 серпня 2014 року було прийнято Закон України № 1636-VII «Про створення вільної економічної зони «Крим» і про особливості здійснення економічної діяльності на тимчасово окупованій території України». Цим документом чітко визначається кордон вільної економічної зони, вводяться правила для перетину кордону фізичними особами та митні правила для товарів. ЗУ визначає термін дії вільної економічної зони, який складає 10 років, а також регламентує створення державної керуючої компанії ВЕЗ «Крим». Установлено також особливості ведення економічної діяльності, а також особливості оподаткування, який, в тому числі передбачає мультивалютний режим розрахунків. Окремою статтею визначені правила евакуації бізнесу.

Невизначеною у нормативній площині залишається проблема створення вільної економічної зони «Донбас». Щоправда, ще 24 грудня 1998 року за № 356-XIV було прийнято Закон України «Про спеціальні економічні зони та спеціальний режим інвестиційної діяльності в Донецькій області», який визначив створення спеціальних економічних зон «Донецьк» та «Азов» на строк 60 років. Однак цей Закон втратив силу, і саме в період його дії було дискредитовано ідею ефективності дії С(В)ЕЗ в Україні. Наразі до Верховної Ради України внесено проект Закону України «Про створення та функціонування вільної економічної зони «Донбас», реєстр. № 2419 (внесений народними депутатами України О.В. Долженковим і Ю.М. Воропаєвим) [10]. Цим законопроектом передбачається таке: тимчасово, протягом трьох років, наступних за роком створення ВЕЗ «Донбас», звільняється від оподаткування прибуток новостворених підприємств, у яких розмір доходів протягом річного звітного періоду наростаючим підсумком не перевищує п'ятдесят мільйонів гривень та у яких середньооблікова кількість працівників протягом цього періоду не менше ніж 40 осіб, при цьому нарахована за кожний місяць звітного періоду заробітна плата працівників, котрі перебувають із платником податку в трудових відносинах, є не меншою, ніж три мінімальні заробітні плати, розмір якої встановлено законом. Інший підхід пропонує доктор юридичних наук, професор, завідувач сектора Інституту економіко-правових досліджень НАН України Олена Зельдіна. На її думку, не варто наступати на ті ж «граблі» й створювати С(В)ЕЗ. Доцільно визнати постраждали територіями пріоритетного розвитку (ТПР) і суб'єктам підприємництва, котрі вкладатимуть інвестиції у відновлення об'єктів інфраструктури й розвиток виробничих структур регіону, надавати певні пільги. Їх можна розділити на такі групи: адміністративні (спрощена процедура реєстрації суб'єкта підприємництва та інвестицій; звільнення від перевірок протягом строку, передбаченого спеціальним законодавством; спрощена процедура оформлення договору оренди чи права власності на земельні ділянки для здійснення виробничої діяльності на території Донбасу), податкові й митні (звільнення від податку на додану вартість; митні збори; податок на прибуток (повне або часткове); податок на нежитлове нерухомість; транспортний і земельний податок), фінансові (безпроцентні чи під мінімальні відсотки кредити банківських та інших фінансових установ) пільги [11]. На нашу думку, головним підходом до стимулювання інвесторів фіскальними засобами повинно стати обмеження податкових пільг для суб'єктів С(В)ЕЗ до лише свого прибутку за підсумками підприємницької діяльності. Водночас позбавити пільг оподаткування з митних платежів, які складають майже 70% усіх умовно нарахованих платежів.

По-друге, в інтересах держави є запровадження стимулюючих механізмів інвестиційної діяльності у вигляді С(В)ЕЗ, що працюють на створення продукції для зовнішніх ринків. У таких спеціальних зонах пільги надаються лише іноземним компаніям, які позбавляються обмежень, що

їх мають місцеві компанії. Надати компаніям можливість залучення 100-відсоткового іноземного капіталу без права торгувати своєю продукцією всередині країни. Це випробувана позитивна практика Китаю, Туреччини, ОАЕ й інших країн.

Юрій Гусев, кандидат економічних наук, вважає, що Україна не просто може, а має запровадити С(В)ЕЗ, але за кількох важливих умов: чітко контрольована та прозора система, обмежена кількість територій і жорстка їх спеціалізація. Він, спільно зі своїми колегами проаналізувавши стан вітчизняної економіки, пропонує впровадити три нові експортноорієнтовані зони: у Закарпатській області (зона вільної торгівлі з ЄС), у Харкові (науково-технологічна зона) та зона порто-франко в Одесі [8].

Висновки. На підставі проведеного аналізу національних пріоритетів щодо залучення іноземних інвестицій на території пріоритетного розвитку й у спеціальні (вільні) економічні зони автори статті доходять таких висновків :

1) залучення іноземних інвестицій на території пріоритетного розвитку та у спеціальні (вільні) економічні зони відповідає національним економічним інтересам країни, на сьогодні перед Україною стоять завдання наново ввести в дію такий важливий чинник стимулювання розвитку економіки, як спеціальні (вільні) економічні зони й ТПР;

2) національний інтерес щодо формування С(В)ЕЗ і ТПР в Україні полягає в залученні інвестицій на сучасному етапі у реіндустріалізацію Донецької та Луганської областей після закінчення активних бойових дій, у збереженні економічних взаємовідносин з тимчасово окупованою АР Крим;

3) оскільки структура економіки регіонів є неоднорідною, а розвиток територій нерівномірним, внаслідок чого регіонам притаманна різна інвестиційна привабливість. Головним підходом до стимулювання інвесторів фіскальними засобами повинно стати обмеження податкових пільг для суб'єктів С(В)ЕЗ до лише свого прибутку за підсумками підприємницької діяльності. Водночас позбавити пільг оподаткування з митних платежів;

4) найбільш актуальним видом С(В)ЕЗ, який можна відродити за умови застосування передового закордонного досвіду та врахування помилок у попередній вітчизняній практиці, є зовнішньоторговельні зони, які забезпечують додаткові валютні надходження. Це означає, що головний економічний інтерес для країни стосовно залучення прямих іноземних інвестицій полягає у стимулюванні точкових зон експортної спеціалізації;

5) в інтересах держави є запровадження стимулюючих механізмів інвестиційної діяльності у вигляді С(В)ЕЗ, що працюють на створення продукції для зовнішніх ринків у зв'язку з чим вважаємо виправданим надання компаніям можливості залучення 100-відсоткового іноземного капіталу без права торгувати своєю продукцією всередині країни.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Закон України «Про основи національної безпеки України» // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2003. – № 39. – Ст.351.
2. Про Державну програму заохочення іноземних інвестицій в Україні: Закон України, № 3744-ХІІ від 18.12.1993 // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1994. – № 6. – С. 28.
3. Про стимулювання інвестиційної діяльності у пріоритетних галузях економіки з метою створення нових робочих місць: Закон України № 5205-VI від 06.09.2012 // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2013. – № 32. – С. 410.
4. У 2015 році Україні загрожує «інвестиційний голод» – експерт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: // <http://www.slovovidlo.ua/articles/6820/2015-01-12/v-2015-godu-ukraine-grozit-investicionnyj-golod---ekspert.html>
5. Черниговский губернатор хочет создать свой офшор // Деловая столица. – 6 апреля 2015.
6. Гольдарб М. Вільні економічні зони допоможуть реанімувати економіку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://blog.liga.net/user/mgoldarb/article/17577.aspx>
7. Про території пріоритетного розвитку [Текст]: проект Закону України [подано 15.10.2010]. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://gska2.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?id=&pf3511=38779.
8. Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон: Закон України № 2673-ХІІ від 13.10.1992 // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1992. – № 50. – С. 676.
9. Лавриненко І. Закон залучення інвестицій: щоб одержати чужі гроші, слід вкласти свої [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://ua.racurs.ua/339-zakon-zaluchennya-investyciy-schob-oderjaty-chuji-grosi-slid-vklasty-svoji>

10. Господарський кодекс України № 436-IV від 16.01.2003 // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2003. – № 18, № 19-20, № 21-22. – С.144.

11. Проект Закону про створення та функціонування вільної економічної зони «Донбас» [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=54463

12. Зельдіна О. Території пріоритетного розвитку як механізм вирішення економічних проблем Донбасу /О.Зельдіна // Юридичний вісник України.–2015.– № 8 (1025).– С. 5.

УДК 339.727.22

Олейніков Юрій Олександрович, кандидат економічних наук, доцент кафедри міжнародної економіки. Київський національний торговельно-економічний університет. **Мірзодасва Тетяна Віталіївна**, кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності та міжнародного бізнесу. Українсько-американський гуманітарний інститут «Вісконсинський міжнародний університет (США) в Україні». **Національні економічні інтереси України та їх прояв у сфері прямого іноземного інвестування**. Розглянуто проблеми галузевих і регіональних напрямів розвитку національних економічних інтересів України щодо залучення прямих іноземних інвестицій. Обґрунтовано, що головний економічний інтерес для країни стосовно залучення прямих іноземних інвестицій полягає у стимулюванні точкових зон експортної спеціалізації.

Ключові слова: національні інтереси, пряме іноземне інвестування, території пріоритетного розвитку, спеціальний режим інвестиційної діяльності, спеціальні (вільні) зони економічного розвитку.

УДК 339.727.22

Олейников Юрий Александрович, кандидат экономических наук, доцент кафедры международной экономики. Киевский национальный торгово-экономический университет. **Мирзодасва Татьяна Витальевна**, кандидат экономических наук, доцент кафедры менеджмента внешнеэкономической деятельности и международного бизнеса. Украинско-американский гуманитарный институт «Висконсинский международный университет (США) в Украине». **Национальные экономические интересы Украины и их проявление в сфере прямого иностранного инвестирования**. Рассмотрены проблемы отраслевых и региональных направлений развития национальных экономических интересов Украины относительно привлечения прямых иностранных инвестиций. Обосновано, что главный экономический интерес для страны относительно привлечения прямых иностранных инвестиций состоит в стимулировании точечных зон экспортной специализации.

Ключевые слова: национальные интересы, прямое иностранное инвестирование, территории приоритетного развития, специальный режим инвестиционной деятельности, специальные (свободные) зоны экономического развития.

UDC 339.727.22

Yuriy O. Oleynikov, PhD, Associate Professor, International Economics Department, Kyiv National University of Trade and Economics. **Tetiana V. Mirzodaeva**, PhD, Associate Professor, International Management and International Business Department, Ukrainian-American Humanitarian (Liberal Arts) Institute “Wisconsin International University (USA) in Ukraine”. **National economic interests of Ukraine and their manifestation in direct foreign investments**. The problems of industrial and regional trends in developing the national interests of Ukraine concerning foreign direct investments are under consideration. It is substantiated that the main economic interest of Ukraine in respect of foreign direct investments lies in stimulating point areas of export specialization.

Keywords: national interests, foreign direct investments, priority development areas, special investment procedures, special (free) economic development zone.